

FOCUS · Què explica la caiguda del comerç a l'Àsia?

La imponent caiguda del 25,4% interanual registrada per les exportacions xineses en termes nominals el passat mes de febrer il·lustra el deteriorament del comerç internacional a l'Àsia emergent. En particular, i en termes reals, va recular gairebé el 4% el 2015, en contraposició amb l'avanç del 0,6% que va anotar el total mundial.¹ Es trenca, així, el patró de creixement imperant fa només uns anys, quan el comerç dels emergents asiàtics creixia, de mitjana, a una taxa anual del 10,9% i duplicava un ja sòlid 5,4% global (vegeu el primer gràfic).² Una de les preguntes que planteja aquesta ruptura és si es tracta d'una dinàmica passatgera o si obeeix a factors de caràcter estructural.

L'entrada de la Xina a l'Organització Mundial del Comerç el 2001 va marcar un abans i un després en el paper que exercia l'Àsia emergent en el comerç internacional. En aquest context aperturista, es va desenvolupar una important cadena de valor, on l'eix central l'ocupava la Xina. L'elevat grau de fragmentació d'aquesta cadena va propiciar un fort augment dels fluxos comercials entre els països de la regió.³ Així, la quota de l'Àsia emergent en el total de fluxos comercials mundials, que, en la dècada de 1990, amb prou feines va créixer del 6% al 8%, va passar a vorejar el 17% el 2010. Avui, la xifra se situa al voltant del 19% i assoleix el 26% si hi afegim els països avançats de la regió (com el Japó o Corea) que també formen part d'aquest peculiar entramat industrial i comercial.⁴

No obstant això, si en la dècada dels 2000 l'impuls de la Xina va ser clau en l'enlairament del comerç a l'Àsia, en l'actualitat les transformacions que pateix el país expliquen una bona part de la desacceleració comercial de la zona. En particular, el comerç asiàtic amb la Xina s'enfronta a una triple cruïlla. En primer lloc, el país ha augmentat la integració de la cadena productiva de les exportacions, la qual cosa ha comportat un demanda menor de béns intermedis dels seus veïns. L'alentiment de la demanda interna del gegant asiàtic i el major pes del sector serveis en un context de canvi de model productiu són els altres dos elements que pesen en la feblesa comercial asiàtica. Així, el creixement dels serveis, molt menys comercials que la resta de productes, s'ha apropat a l'11% anual en els tres últims anys, enfront del 4% de les manufactures (vegeu el segon gràfic).⁵

1. Segons les dades del CPB World Trade Monitor. Només considera el comerç de manufactures i computem l'avanç amb la mitjana dels fluxos d'importacions i exportacions en volum.

2. Mitjana anual entre el 2000 i el 2008 (abans de la forta caiguda del comerç).

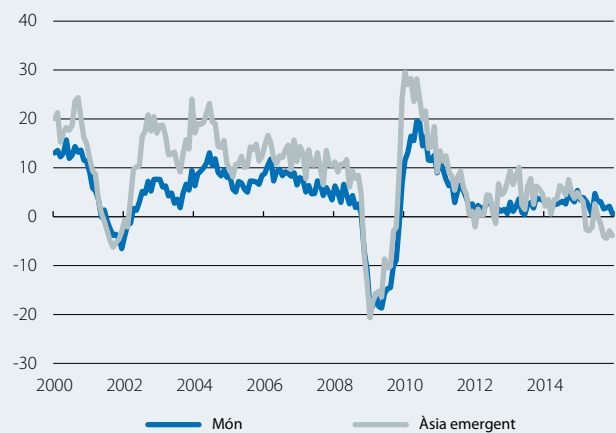
3. Per a més detalls sobre la cadena de valor global asiàtica, vegeu CaixaBank Research, «Xina, al centre de la "Fàbrica Àsia"», IM06/2014.

4. Segons les dades de l'FMI (DOTS) per a les exportacions de béns en termes corrents (mesurats en dòlars).

La naturalesa estructural d'aquests tres factors suggereix que una part del descens del ritme de creixement dels fluxos comercials asiàtics no és transitòria. A més a més, en els últims mesos, s'ha afegit a aquesta menor puixança l'impacte de la volatilitat financera global, especialment intensa a la zona asiàtica, pels dubtes sobre el creixement de la Xina. A mesura que la incertesa vagi remetent, els fluxos comercials recuperaran el pols, però no hauríem d'esperar que tornin a mostrar el vigor dels anys 2000-2007.

Comerç de mercaderies en volum

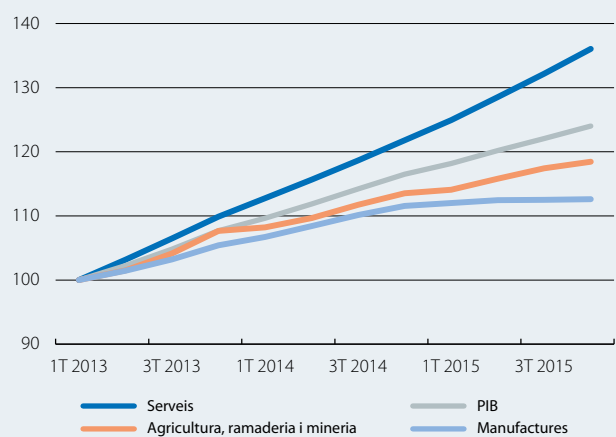
Variació interanual (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de CPB World Trade Monitor.

Xina: PIB per sectors d'oferta

Índex (100 = 1T 2013)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Thomson Reuters Datastream.

5. Vegeu IIF, «EM Asia: The Trade Engine Has Broken», 11 de febrer del 2016.